

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 35.

Среда, 28 Новембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописе и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

ПОСЛЕ ДОЛАСКА Г. ПАШИЋЕВОГ.

Прекјуче се повратио у престоницу Србији председник министарства г. Никола Пашић, који је више од три године провео ван Србије, а који је Београд напустио још у почетку рата.

Име Николе Пашића тесно је везано са српском политиком последњих четрдесет година. Пашић је један од главних твораца и готово кроз све време вођа радикалне странке у Србији, која је за унутрашње наше развиће и спољну политику била од пресуднога значаја.

Сувременицима је веома тешко да се уздигну до једне апсолутно објективне оцене рада појединих странака и појединих политичких личности; праву меру и оцену има да донесу доцнији нараштаји, који ће о свему хладније и беспристрасније судити него ли сувременници.

Али ипак то не значи, да сувременици немају никаква права ценити и судити свачији политички рад. Само у својој оцени сувременици никада не треба да иду у претераности; нити ваља нечији рад сувише глаорификовати и прецењивати, нити га пак ниподништавати.

Да је г. Никола Пашић значајна појава у српској политици, то не може нико спорити, јер је његово име тесно везано и за организацију једне некада тако велике радикалне странке, за зајечарску буну, за српско-бугарски рат, за преки суд, за вођење спољне и унутрашње српске политике последњих петнајест година. Највећи противник г. Пашића може мислити о њему шта хоће, али се његово име не може обићи и прескочити, јер је тесно скопчано са нашим јавним животом последње четири деценије. Један човек, који је могао за тако дуг низ година играти главну и прву улогу у својој отаџбини није свакако обична појава.

Али исто тако и приврженици г. Пашића греше, када његов значај толико истичу, да га праве и најзаслужнијим човеком и највећим Србином, као што је учинила „Самоуправа“ у броју од прошле суботе, пишући о њему као о каквом божанству или величанству (Он). Колике су заслуге за садање успехе г. Пашића, то ће се хладније у своје време моћи оценити. Једно је јасно као дан — ту нема разлике ни у мишљењима партија ни у схватању појединаца —

да је српска војска, њена несравњива храброст и даровитост њених вођа, створила и Велику Србију и Југославију, и да су њене заслуге, очигледне, опипљиве и за сваког несумњиве. Колико је ко од политичара садањих и некадањих на томе радио и са колико успеха, имаће се времена, оценити, и то кад буде потписан дефинитиван мир.

У интересу објективности, морали смо као јавно гласило рећи своју реч у овом питању.

Ратне и политичке вести.

ОКУПАЦИЈА НЕМАЧКЕ.

Из Прага јављају, да су у Чешкој позвати под оружје сви обвезници од 18 до 45 године јер Споразумне силе сматрају потребним успоставити мир у унутрашњости Немачке. У окупацији Немачке учествоваће и чехо-словачке трупе као део војске Споразумних Сила.

МАЂАРСКЕ КОМБИНАЦИЈЕ.

Из Хага јављају, да ће Мађари понудити круну Св. Стевана војводи од Конајта, надајући се, да тај начин сачувају угрожени интегритет своје државе.

БИЛСОН О МИРУ

Из Вашингтона телеграфишу: У заједничкој седници Конгреса изјавио је Вилсон у једној посланици, да се нада, да ће се мир формално закључити на пролеће.

ФРАНЦУСКА И ЕНГЛЕСКА ПРОТИВУ ИТАЛИЈЕ.

Орландо и Сонимо нису задовољни својим преговорима са Лојдом Џорџом и Клемансом. Захтеви Италије у погледу Јадранског Мора и Мале Азије имају да д бију још Вилсонов пристанак.

ПРОДУЖЕЊЕ ПРИМИРЈА.

Из Лондона јављају да ће се примирје по свој прилици продужити, а да ће општа конференција за мир почети тек половином Јануара.

МАЂАРСКИ ИЗАСЛАНИК У ПАРИЗУ.

Из Пеште јављају, да је граф Армин Сиграј отпутовао по налогу своје владе у Париз, где ће преговарати са Вилсоном, Хиузом и Жерардом.

ИЗЈАВА БОНАРА ЛОА О АУСТРИЈИ.

У седници Доњег Дома изјавио је Бонар Ло, на питање либералног посланика Вуда, о сједињењу Аустрије с Немачком, следеће: „Обратио сам велику пажњу на ово питање. Чини се, да немачки агенти у Аустрији шире вести, да ће се

Велика Британија трудити да спречи аустријским Немцима ступање у дунавску федерацију, или, да неће им допустити њихово сједињење са Немачком, ако га ови буду хтели. Ове су вести са свим неосноване“.

МАСАРИКОВ ПУТ У ПРАГ.

Из Цириха јављају, да је тамо приспео у прошли четвртак Тома Масарик из Париза, и да одмах наставља пут у Праг.

ЦАР НИКОЛА ЖИВ.

Дописник „Морнинг Поста“ депешом из Штокхолма јавља своје листу, да у прков свима вестима о смрти цара Николе II, цар још живи. Дописник је у Августу месецу био уапшен у петропавловској тврђави, где је провео два месеца.

ЖЕЉЕ ЗА УСТАВOTВОРНУ СКУПШТИНУ.

У свима државама Немачке општа је жеља да се што пре сазове уставотворна скупштина, и онемогући анархије. У Минхену је у томе циљу демонстрирао један пионирски батаљон, а сличну је жељу изјавио и војнички савет Макензенове војске.

КОМИСИЈА У БОСНИ.

У Сарајеву је основана комисија од стручњака и људи, у чију се правичност не може сумњати, да проучи све тужбе на недела, које су учинили чиновници и приватни људи за ове четири године рата. Комисија ће имати пуне руке посла, јер је Босна највише пропатила у овоме рату.

Престолонаследников одговор.

На телеграфски поздрав Народног Већа из Сарајева, Њ. К. В. Престолонаследник Александар благоволео је послати овај телеграфски одговор:

„Ваш искрени поздрав у име Срба и Хрвата у Босни и Херцеговини дубоко ме дирнуо. Његово Краљ. Величанство Краљ Петар I. Карађорђевић, мој узвишени отац и ја као регент сретни смо, да смо након стољетних бораба постигли свој народни идеал: уједињење у је ну јединствену државу Срба, Хрвата и Словенаца. Поносна Босна уске је спојена с особом мојега узвишеног оца. Ту је плануо први бој за слободу и самосталност југословеног народа. Туђинска власт, дуго је времена спречавала оно, што нам је правда и Бог дусудио, али ево данас се пред нама испунио давно жељковани час уједињења.“

Испоручите читавоме наро-

ду Босне и Херцеговине мој Краљевски поздрав и израз наклоности.

Да живи слободна и уједињена Југославија!

Интиман концерат.

У недељу, 25. о. м. био је интиман концерат, кога је давала г-ђа Ружа Винавер у своје стану. Госпођа Винавер, најбоља наша уметница на клавиру одсвирала је неколико пијеса са највећом виртуозношћу, госпођице Ђиничкове су певале, г. Момчило Милошевић је рецитовао, и г. Таваре француски лекар певао је. Концерат је био врло добро посећен; међу посетиоцима били су и г. Ант. Тресић-Павичић, око петнаест француских официра и најотменија београдска публика.

Концерат је почео у 4 по подне и трајао до 6 сати. Даван је у корист наших рањеника.

Прибићевићева изјава.

Умољени смо од г. Светозара Прибићевића, потпредседника Народног Већа у Загребу, да дамо места овој изјави његовој:

„Са г. дописником „Sekola“ говорио сам само неколико минута. Као потпредседник Народног Већа тако сам у Загребу био окупиран пословима, да дуже нисам могао с њим разговарати. Прве моје ријечи на његову адресу биле су: Vous preparez la guerre future (Ви сипремате будући рат). Додао сам, да је наш народ због талијанских претензија и поступака Талијана у окупираном подручју необично раздражен и да сваки час може доћи до сукоба. О границама није уопће било говора. Да сам ја признао талијанско право на Трст, Полу, и т. д. преста је измишљотина. Напротив дописник „Sekola“ Магрини изјавио је, да талијански народ не одобрава службену талијанску политику.“

Београд, 27-XI 1918.

Светозар Прибићевић.“

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Захвалност.

Болесници Војне Болнице на Врачару, захваљују г. Милану Зарићу трговцу, Краља Милана ул. бр. 111, који је абонирао 40 комада „Вечерњих Новост.“ за болесна војнике ове болнице.

Поздрав Народног Казалишта. Њ. Кр. Височанство Престолонаследник Александар добио је од интенданта Народног Казалишта у Загребу г. Хрељановића телеграфски поздрав у име Казалишта. У теле-

КОЛОСЕУМ

АВЕТИ, драма из друштвеног живота у 3 дела и остали одличан програм.

КОЛОСЕУМ

граму се порад радости с којом се поздравља уједињене троимен г народа, нарочито истиче како су прво српски глумци, у своје време, дали прву представу у хрватском позоришту.

Наша војна канцеларија у Бечу. Војни изасланик СХС у Бечу јавља: Војна канцеларија Срба, Хрвата и Словенаца у Бечу преселила се у Сајлерштете 1 котар, бр. 3.

Исправка.

У посмртном огласу поч. Љубе Рајковића, погрешком је општинско председник општине београдске а треба: смедервске.

Личне вести.

Доп. товао је г. Добривоје Митровић, први кмет-правник београдске општине.

Поздрави из Југославије.

Из Кр. Височанство Престолонаследник хоџија непрекидно телеграмме из Југославије, у којима се поздравља уједињење и стварање југословенске државе под скиптром Краља Петра I из Династије Карађорђевића. Тако исто стижу слични одушевљени поздрави и најаве овдашњем Одбору Народног Већа из Загреба. Тако, стигли су поздрав из Србобрана (Сентомаша), Врбаса, Удбине, Сремске Митровице, Сиска, Инђије, Даља, Дарувар, Тузле, Градишке, Старе Пазове, Дрвара, Бујачића, Загреба, Цетиња.

Допутовали.

У Београд су јуче и пр. јуче допутовали из Загреба г. г. др. Иван Хрибар (повереник за народно здравље), др. Чок (из Истре), др. Флањо Поточињак, др. Чингирија и др. Марковић.

Братска пажња.

Месни одбор Народног Већа из Ердевика у Срему послао је данас општини београдској преко својих одборника г. г. Божицара Ђирића и Ђоке Јовичевића сто метарских цента брашна добровољно прикупљеног од грађана из Ердевика, да се тим брашном помогну најоскудније београдске породице. Он има још прикупљеног брашна и ово и даље прикупља и послат ће га у Београд.

Месном одбору Народног Већа и грађанству из Ердевика најсрданија братска захвалност на овој межној братској помоћи.

Незгодно брашно.

Сви они који су последњих дана купили рђаво брашно у општинским продавницама, нека исто врате и приме свој новац натраг.

Кроз неколико дана општина ће отпочети да продаје друго брашно.

Нападнут.

Соломон Мони Русо, мењач у Кнез Михаиловој улици бр. 5, прекјуче у 1 час по полне нападнут је у радњи од једног непознатог пљачкаша, који је био обучен у војно просто одело. Чим је ушао у мењачницу тражио је да му Соколови даде 1000 круна и црпача га за гушу, иначе ће га, вели, ваклати. Ударио га је ножем у прса и кад је Соколови видео, да има посла са разбојником, пође каси ко санџим, да касу отвори и да му изда новац. Сол. мори прилазећи каси, удари и разбије прозоре од аузлога, да би му ко дошао у помоћ. Непознати је разбојник одмах утекао на врата. Разбојник га је расекао са десне стране по образу и челу.

Допутовали.

Допутовали су ова господа виши чиновници Министарства Иностранних Дела: Јован Т. Марковић, Јован Вучковић, Павле Каровић, Милош Михајловић.

Железничке вести.

Г. Веља Јовановић, б. в. кинтрлор Железничке Дирекције, са 50 железничара, путује у Загреб, где ће се особље распоредити за потребу тамошњих железничких станица.

Из Команде Места.

Да се јаве Ађутантуром Одељења Команде Места: Резерв. пешад. народник Војислав Стојковић; — по-

ручник Војидар Милосављевић с позивом на бр. 1724; — резерв. пешад. капетан II кл. Владимир М. Стојадиновић и поручник Милосав Ј. Илић с позивом на бр. 1787; резерв. пешад. поручник Милан Ј. Константиновић на 4 коњичкег пука с позивом на бр. 1774; — Душан Мишиловић с позивом на бр. 1890; — резерв. пешад. поручник Милан Б. Живановић с позивом на бр. 1786; — Тома Гарчевић Ђак гимназије с позивом на бр. 1931; — Ружица Световара Рањина с позивом на бр. 1930; — ветеринар Ђорђе Митровић с позивом на бр. 1898; — пешад. пуковник Радак Радаковић с позивом на бр. 1855; — Радисав Станојловић ложац војног парног млиза с позивом на бр. 1123.

Помоћ Београду.

Због изузетних прилика у којима се налазило становништво вароши Београда за време окупације па се због тешкоћа довоза и сала налази у погледу снабдевања у тешким околностима, Начелник Штаба Врховне Команде решио је:

1. Да се 32.000 килограма брашна уступи општини вароши Београда бесплатно ради поделе сиромашном становништву.

2. Да се уступљиво жито рачуна у половини одређеној цене т. ј. 0,55 дин. од једног килограма.

3. Да се уступљиви мрки угљерачуна по 5.— дин. од сто кгр. односно 50.— дин. тона; и

4. Да се уступљиви лигнит рачуна 2.— динара сто килограма, односно 20.— дин тона.

Из Главне Интендантуре ЕБр. 24.628.

Побринимо се за матуранте.

У Србији има на три стотине студената који су матурирали 1914 и за ове последње три године под Аустријанцима. Поред тога ове године има на 80 ученица, које су положили матуру. Штета је за сву омладину што толико дангуби, у толико више што су многи од њих већ го сад изгубили три до четири године школовања, док су њихови гребнији другови већ на великим школама у Француској, Швајцарској, Енглеској и Италији. Надлежни треба да се што пре побрину да ову омладину упуте одмах на страну, иначе је велики грех према великом броју омладине, а и за саму државу јер је њој потребан што већи број интелегенције, која је у овом рату знатно проређена. Ако се ова младеж благовремено не упутује стране школе, њој ће и ова школска година пропасти.

Угаљ за Београд.

Суд општине града Београда обнародовао је ову објаву:

Грађанству београдском, Од 28. о. м. Општина београдска отпочеће продају свога угља грађанству. Угља има две врсте: мрког угља и дрвеног угља-лигнита и они се налазе на дунавском кеју. Продајна цена је мрког угља десет Круна а дрвеног угља-лигнита четири Круна од сто килограма. Један или други од овога угља у порцији од 300 килограма на породицу могу купити само оне породице које имају купон за примање бесплатно животних намирница а од породица које имају купон за куповину животних намирница с мо породице оних јатника, који су умрли или погинули за време рата и оних који су данас на војној дужности. Од овога се изузимају породице активних официра, који су на дужности, јер ће они добити грех по праву које им закон даје. Угаљу могу купити само оне од напред означених породица које га могу употребити за домаће гориво. Ко покуша да поступи прстивно, одузеће му се купон га будуће.

Ова ће се угља пролавати једновремено. Налог ће издати старешине рејона у вези са старешинама продајних реонских.

Свака од напред означених породица треба да ошлеће купонски лист

са одговарајућом сумом новца у сеој реон где ће се угали и даље шта треба да добије налог са којим треба да се обрати стоваришту општинског угља на дунавском кеју испод Доњег Града ради пријема купљеног угља. Пошто општина не располаже преносним средствима то ће се свака породица постарати о преносу купљеног угља. Породицама осталих грађана пролавиће се угаль када се и у колико буде наставио. Ово се саопштило грађанству ради знања и управљања.

Последње вести.

2. децембра у Лондону прва седница великог међусавезничког Савета за прелиминаре примирја. Присутни су: Фош, Клемансо, Орландо, Сенино, Лојд Џорџ, Сор Анри Вилсон, Балфур и Бонар Ло.

Вилсон полази 3. Децембра из Сједињених Држава на конгрес мира.

Савезницима је до сада предато 122 немачке подморнице.

Завера за повраћај империјализма и повратак кайзеров откривена је у Берлину. Умешани су Максцен, фон Дом, фон Арним и Круп фон Болен. Многобројна хапшења.

Румунски краљ и краљица свечано су ушли 2. Децембра у Букурешт. Истога дана, пре њих, ушла је у Букурешт једна дивизија.

Према одредбама примирја француска војска је 1. Децембра прешла немачку границу. На целој окупираној територији, француске заставе ће се депршати поред савезничких застава.

ОГЛАСИ

Купила би 1 ГРАМОФОН из приватне куће. Ко има нека се јави за услове Кнез Милетина ул. бр. 18. 3-3

Вешта КУВАРИЦА потребна је одмах. Јавити се у Редакцији овога листа.

Мој мили и никад незаборављени брат
† **Бојидар Стефановић**
из Раче крагујевачке
погинуо је 20. септембра т. г. на солунском фронту као војник, тежећи за своју отаџбину. Давоћу му помен на рачанском гробљу 1. децембра ове год. Молим другове и пријатеље да овоме тужном помену присуствују.
27.-XI-918. До гроба ожалосћени: брат: Вукадин Стефановић; сестре: Станка и Јелена; зетови: Рача — Крагујевачка. Петар Стојковић, Стеван Милосављевић.
1-1

Са великом болњом у души, јављам о сродницима и пријатељима, да је наша мила, наша јединица и јединица радост
ЕВГЕНИЈА — ГЕНА
учитељица
испустила своју племениту душу, а нас остави да за њом до гроба тугујемо.
Сахрана у 2 сата по подне. Опело код куће.
Стан Његушева ул. 22.
Ожалосћене и неутешне: мати: Љубица поч. Игњата Суботића, директора гимназије; сестра: Јулија и остала многобројна фамилија.

Собни намештај

Све врсте дрвата као и гарнитура, качабета, месингани и плеханих кревета, тонетованих столица отпочели смо про овом солидном ценом.

РУДОЛФ и ЖИГА ФЕЛДМАН
2-3 Вука Карџића ул. 8

Пажња. Са мојом бившом женом, Савком Лујић, рођена Вучковић, прекидам брачну везу, јер је за време мог боравка у ропству од 1915 до 21.-XI-1918. г. живела рђавим животом. Ово јављам њеној фамилији и познаницима ради знања. Сваки дуг од стране њене, на моје име не признајем и не плаћам.
1-2 БРАНКО ЛУЈИЋ, фарбар.

Не може примати посету о својој слави Св. АНДРЕЈИ ПРВО-ВОЗВАНОМ, због жалости.
Живка Љ. Балтића.

КУПУЈЕМ све старе књиге, антикварица Здравка Сасојевића — Сремска улица број 8. — „Стари Телеграф.“ 1-3

ЧЕШЉАРИМА и четкарима, Имам на продају рогова и коњских репова. Нека се јаве у улици Јове Илића бр. 129., Антонију Јанковићу, опанчару. 1-3

ЛИСИЦЕ, оковратник и муф, вапредно лепа гарнитура, на продају. Београдска ул. 1. у авлији над чесмом. 3-3

БАНКАМА, ФАБРИКАМА И ТРГОВЦИМА
Сређује књиге и из њих прави потребне стање за пријаву штете. Ко пликоване ствари саршава темељно и сигурно.
МИЛАН. М. МАКСИМОВИЋ
управник Пословне Банке
Ресавска ул. 33. 4-4

Болничарна искусна трдџи место у кући код болесника, нарочито за шпанску грозницу. Кнез Лазара 14. 3-3

Купујемо и продајемо:
Све врсте КОЖА, сувих, сирских и усолених као ОПАНАКА грађених и пресних.
Распродајемо: шамија, порхета и грудњака, метла, салцајса, сапуна за в. ш и миришљавих. Зетина машинског, плави камен, калафонији, рафије и друге разне робе.
Продаја на велико.
Кожарска радња
Мигрић, Новаковић и Стефановић
Кнез Мих. ул. 42. 3-5